

VYRIAUSYBĖS ATSTOVAS VILNIAUS APSKRITYJE

Vilniaus miesto savivaldybės tarybai

Vilniaus miesto savivaldybės merui Remigijui Šimašiui (kopija)

TEIKIMAS DĖL VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS TARYBOS 2016 M. BALANDŽIO 19 D. SPRENDIMO NR. 1-442 PAKEITIMO

2016 m. birželio 8 d. Nr. 1T-7
Vilnius

Vilniaus miesto savivaldybės taryba (toliau – Savivaldybės taryba) 2016-04-19 sprendimo Nr. 1-442 „Dėl įgaliojimo atstovauti savivaldybei UAB „Vilniaus vandenys“ akcininkų susirinkimuose“ (toliau – Sprendimas) 1 punktu *įgaliojo Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotoją Arvydą Darulį (jo nesant Kęstutį Karosą - laikinai einantį Miesto ūkio ir transporto departamento Šilumos ir vandens ūkio skyriaus vedėjo pareigas) Lietuvos Respublikos įstatymų ir uždarosios akcinės bendrovės „Vilniaus vandenys“ įstatų nustatyta tvarka atstovauti Vilniaus miesto savivaldybei, kuriai priklauso 3675320 (trys milijonai šeši šimtai septyniasdešimt penki tūkstančiai trys šimtai dvidešimt) uždarosios akcinės bendrovės „Vilniaus vandenys“ akcijų, t. y. 95,41 proc. visų akcijų, uždarosios akcinės bendrovės „Vilniaus vandenys“ akcininkų susirinkimuose, kurie vyks 2016 metais, 2 punktu įpareigojo sprendimo 1 punkte nurodytą asmenį uždarosios akcinės bendrovės „Vilniaus vandenys“ akcininkų susirinkimuose visais darbotvarkių klausimais (išskyrus susijusius su Savivaldybės finansiniais įsipareigojimais) priimti sprendimus savo nuožiūra ir balsuoti savarankiškai, 3 punktu patvirtinti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojui Arvydui Daruliui išduodamą įgaliojimą (pridedama). Nustatyta, kad Sprendimo 2 ir 3 punktai prieštarauja Lietuvos Respublikos teisės aktams.*

Savivaldybių turtas yra valdomas, naudojamas ir juo disponuojama vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu (toliau – VSTVNDĮ), kurio 12 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad savivaldybėms nuosavybės teise priklausančio turto savininko funkcijas, vadovaudamosi įstatymais, įgyvendina savivaldybių tarybos. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – VSI) 16 straipsnio 2 dalies 26 punktą išimtinai savivaldybės tarybos kompetencijai priskiria sprendimų dėl disponavimo savivaldybei nuosavybės teise priklausančiu turto priėmimą.

Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo (toliau – ABĮ) 14 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad *kiekvienas akcininkas turi teisę įgalioti fizinį ar juridinį asmenį atstovauti jam palaikant santykius su bendrove ir kitais asmenimis*. Minėto įstatymo 30¹ straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad *visuotiniame akcininkų susirinkime įgaliotinis turi tokias pačias teises, kokias turėtų jo atstovaujamas akcininkas, o 3 dalyje – įgaliotinis visuotiniame akcininkų susirinkime turi balsuoti laikydamasis akcininko duotų nurodymų*.

Savivaldybės taryba, būdama savivaldybės turto – 3675320 akcijų savininke, ir Sprendimo 2 punktu įgaliodama fizinį asmenį uždarosios akcinės bendrovės „Vilniaus vandenys“ akcininkų susirinkimuose **visais darbotvarkių klausimais (išskyrus susijusius su Savivaldybės finansiniais įsipareigojimais) priimti sprendimus savo nuožiūra ir**

balsuoti savarankiškai, suteikė per plačius įgaliojimus įgaliotiniui, nepateikdama jokių nurodymų. Tuo Savivaldybės taryba viršijo savo įgaliojimus (veikė *ultra vires*), nes tik savivaldybės tarybai, kaip kontroliuojančiai bendrovės akcininkei, laikantis pagrindinių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo principų – visuomenės naudos, efektyvumo, racionalumo, viešosios teisės (VSTVNDĮ 9 straipsnis), yra numatyta išimtinė kompetencija priimti atitinkamus (pvz. VSĮ 16 straipsnio 2 dalies 21, 22, 24, 26 punktuose numatytus) sprendimus, susijusius su juridiniu asmeniu, o ne palikti savo nuožiūra priimti tokius sprendimus įgaliotam asmeniui. Toks Savivaldybės tarybos įpareigojimas prieštarauja ir ABĮ 30¹ straipsnio 3 dalies imperatyvui, kad įgaliotinis akcininkų susirinkime turi balsuoti laikydamasis akcininko duotų nurodymų. Kadangi įgaliotinis balsuoja įgaliotojo vardu, todėl laikytina, kad visuotiniame akcininkų susirinkime įgaliotojas veikia pats ir išreiškia savo valią kiekvienu darbotvarkės klausimu, todėl įgaliotinis neturi teisės pats priimti sprendimo, o tik pareikšti įgaliotojo valią ir balsuoti pagal jo konkrečius nurodymus. Taigi Savivaldybės tarybai suteikus įgaliotiniui neribotus įgaliojimus, kurių ji negalėjo suteikti ir tuo viršijus savo kompetencijos ribas (veikė *ultra vires*), yra pagrindas konstatuoti Sprendimo 2 punkto, o taip pat ir iš išvestinio 3 punkto, kuriuo patvirtintas įgaliojimas, neteisėtumą.

Pažymėtina, kad VSĮ 4 straipsnis įtvirtina pagrindinius vietos savivaldos principus. Šio straipsnio 6 punktas *imperatyviai* nurodo, kad vietos savivalda grindžiama *savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumo principu*. Šis principas reiškia, kad savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla ir visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus.

Pareiga savivaldybės tarybai veikti įgaliojimų ribose remiasi konstituciniu teisinės valstybės principu. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, aiškindamas konstitucinio teisinės valstybės principo įgyvendinimą teisėkūros procese, yra pabrėžęs, kad „*konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja įvairius reikalavimus įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams: teisėkūros subjektai teisės aktus gali leisti tik neviršydami savo įgaliojimų; (...)*“ (2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas, byla Nr. 51/01-26/02-19/03-22/03-26/03-27/03). Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas taip pat yra ne kartą pažymėjęs, kad pagal viešojoje teisėje veikiančią teisėtumo principą viešojo administravimo subjektai privalo veikti tik įstatymo jiems suteiktų įgaliojimų ribose (*intra vires*), veikimas viršijant kompetencijos ribas (*ultra vires*) yra pagrindas viešojo administravimo aktą pripažinti neteisėtu.

Apibendrinus aukščiau nurodytą teisinį reglamentavimą bei įvertinus tai, kad viešojo administravimo subjektai privalo veikti tik savo kompetencijos ribose ir jiems leidžiama tik tai, kas aiškiai numatyta įstatyme, o visa kita draudžiama, darytina išvada, kad Savivaldybės taryba Sprendimo 2 punktu suteikusi įgaliotam asmeniui įgaliojimus priimti sprendimus savo nuožiūra disponuojant savivaldybės turtu, viršijo savo įgaliojimų ribas. Dėl šių priežasčių Sprendimo 2 punktas bei kaip neatsiejamas ir 3 punktas yra neteisėti ir turi būti panaikinti arba pakeisti.

Remiantis aukščiau išdėstytu bei vadovaudamasi Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punktu, *siūlau* Vilniaus miesto savivaldybės tarybai artimiausiame savivaldybės tarybos posėdyje (bet ne vėliau kaip per vieną mėnesį) svarstyti 2016-04-19 sprendimo Nr. 1-442 „Dėl įgaliojimo atstovauti savivaldybei UAB „Vilniaus vandenys“ akcininkų susirinkimuose“ 2 punkto, kuriame išdėstytas įpareigojimas įgaliotam asmeniui uždarnosios akcinės bendrovės „Vilniaus vandenys“ akcininkų susirinkimuose priimti sprendimus savo nuožiūra ir balsuoti savarankiškai, ir 3 punkto, kuriuo patvirtintas toks įgaliojimas, panaikinimo arba pakeitimo klausimą.

Apie priimtą sprendimą Vyriausybės atstovui turi būti pranešta per 10 dienų nuo sprendimo priėmimo dienos. Per nustatytą terminą atsisakius teikimą įvykdyti (nepranešus apie teikimo įvykdymą) Vyriausybės atstovas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos savivaldybių

administracinės priežiūros įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 2 punktu kreipiasi į atitinkamos kompetencijos teismą dėl tokio administravimo subjekto neveikimo.

Informuoju, jog pagal Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 5 punktą Vyriausybės atstovas turi teisę nustatyti kitą nurodytų veiksmų įvykdymo terminą, jeigu gautas pagal kompetenciją savivaldybės administravimo subjekto motyvuotas prašymas šį terminą pratęsti.

Pagal Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 4 straipsnio 9 dalį meras artimiausiame savivaldybės tarybos posėdyje privalo su šia informacija supažindinti savivaldybės tarybos narius.

Vyriausybės atstovė

Vilda Vaičiūnienė